

DE POSTRIJDER

Abonnement

5 fr. per jaar.
Een blad afzonderlijk 125 centimen.
De abonnementen zijn voortaf betaalsbaar.
Aankondigingen 125 centimen per drukregel.
Reclamen, voornamen en andere artikelsvooraan of binnen in het blad: 1 fr. den drukregel.

DER PROVINCIE LIMBURG

TONGEREN, DEN 6 SEPTEMBER.

Kleinen-Oorlog.

Zondag was te Namen het gerucht verspreid dat een verschrikkelijke brand te La Plante uitgebroken was. Ziehier de zaak:

Tijdens den nacht was er brand ontstaan in eene hoeve te Spontin. Een soldaat die zich in de hoeve bevond, eene zijner kameraden in gevaar vindende, kwam ter hulp gesnel, doch is er niet in gelukt hem te redden en is gestorven, als slachtoffer zijner zelfopoffering. Dit zijn dus twee slachtoffers der brandramp, die wij te betreuren hebben. Deze verschrikkelijke gebeurtenis heeft een smartelijken indruk teweeg gebracht op de bevolking van Yvoir.

Mettet, 2 september.

Ziehier de veronderstelling van de manoeuvres, zooals zij gegeven is door den opperbevelhebber: Eene vijandelijke divisie richt zich langs Assesse naar Beumont. Eene belgische divisie verzeend te Wavre, ontvangt bevel tegen de vijand op te trekken en hem achteruit te drijven.

De bergvlakte van Entre-Sambre-et-Meuse is een terrein, dat voortreffelijk gekozen is voor de manoeuvres.

De opperbevelhebber begeeft zich heden avond naar de boorden der Maas, om het leggen der brug bij te wonen door de pontonniers. De scheidsrechters begeven er zich morgen heen. De minister van oorlog zal ten 8 ure 20 met de vreemde officiers te Yvoir aankomen.

Yvoir, 5 september.

Sedert gisteren en dezen morgen waren talrijke nieuwsgierigen toegestroomd om het leggen der brug over de Maas bij te wonen.

Ten 8 ure 20 m. is de minister met zijn gevolg aangekomen. Men begon onmiddellijk met het leggen der brug. Op dit oogenblik was het weer zeer overtrokken; de wind is minder hevig dan gisteren.

Generaal Vander Smissen was eenigen tijd voor den minister aangekomen. Hij had den vorigen nacht te Yvoir overgeleed.

In een uur tijd was de brug gelegd. De pontonniers zijn vervolgens allen gelijk over de brug getrokken, en werden door talrijke nieuwsgierigen warm toegeluicht.

Daarna zijn al de troepen zooals wij ze eergisteren vermeld hebben over de brug getrokken. Alles is in de beste orde en zonder de minste hindernis afgevoerd.

Militie.

De loting die moet vaststellen in welke orde de plaatsvervangende van geschieden, der lotelingen van 1883 die door het departement van oorlog moeten vervangen worden, zal plaats hebben op het stadhuis te Brussel, den 12 september om 9 uren 's morgens.

De Gouverneur der provincie Limburg heeft de eer de jongelingen te verwittigen die verlangen deel te nemen aan het aannemingsexamen voor het volgen der leerlingen in de normale afdelingen van middelbaar onderwijs van den lagere graad te Nyvel en te Brugge, dat zij zich ten dien einde moeten laten inschrijven van 10 tot 31 sept. in de bureelen van den bestuurder des gesichts dat zij zullen gekozen hebben.

Op den markt van Tongeren van heden donderdag waren te koop gesteld 246 koeien, 10 kalveren, 40 schapen, 1653 vette varkens, 1029 magere varkens.

Sterfgeval.

Dezen nacht is in onze stad, na een lang verval van krachten, overleden de heer Lambertus Sweeney, oud notaris.

Ofschoon het einde van dezen geachten medeburger sedert eenigen tijd voorzien was, zal zijne dood toch diep betreurd worden door de talrijke vrienden die hij telde in onze stad en omstreken.

M. Sweeney had den ouderdom bereikt van 68 jaren.

De plechtige lijkdienst zal plaats hebben in Onze-Lieve-Vrouwe kerk te Tongeren, zaterdag 8 september, om 11 uren.

GROOTE BRAND DICHT BIJ ARLON.

Men seint uit Arlon: Een verschrikkelijke brand heeft te Battincourt-Habany 60 huizen vernield.

Vijf en zeventig huisgezinnen bevonden zich zonder schuilplaats noch kleeders.

Volgens eene briefwisseling aan den *Courrier de Bruxelles* zou de ramp nog veel grooter zijn. 120 huisgezinnen zouden afgebrand en 135 zonder woning zijn.

De kerk, de pastorie en de katholieke school zijn als door een wonder gered.

BUITENLAND

Nederland.

VULKANISCHE UITBERSTINGEN.

Reeds op zaterdag 25 aug. werden de kusten van Java en Madura overstepel door huishoogte golven. Zondag avond werd gansch Java bedreigd met ondergang. Want niet alleen Krakatao, maar ook de Smeroe (Paseroean) en de Goenoer Goentoer (Preanger) begonnen vlammen uit te werpen, en weldra waren er meer dan een derde van de 43 vulkanen op Java in volle werking, ontzettende stroomen uitbrakende van lava en zwavelachtigen modder, terwijl aschregens en weggeslingerde rotsblokken overal dood en verderf zaaiden.

Groote kloven openden zich in de aarde, en verzwolven de menschen en hunne woningen.

Maandag was het gehele Kandag-gebergte aan de zuidoostkust van Java, spoorloos verdwenen. Toen ook begon de Papandayang (Preanger) met ijelike uitbarstingen mee te doen aan het vernielingswerk. Bovendien bleven de vulkanen op Sumatra niet stil, maar braken vlammen, lava-stroomen en steenregens uit, waarbij zich nog een dwarrelwind voegde, die daken, boomen, menschen en peerden door de lucht deed vliegen.

Dit echter was niets, vergeleken bij hetgeen er op Java zelfs voorviel. De chineesche wijk van Batavia werd geheel vernield, zoo dat er van de 26,000 daar wonende Chinezen hoogstens 3000 hun leven hebben kunnen redden. Zij bleven in hunne huizen tot de golven hen wegspoelden.

Van de 3500 Europeanen en Amerikanen te Batavia kwamen er te Anjer 800 om (Anjer ligt dus in Batavia?). De Europeesche en Amerikaansche wijk werd overstepel door rotsblokken, modder en lava uit den krater — en toen kwam de zee, en wischte alles weg. Bantam werd totaal onder water overdekt. Het eiland Serang (?) werd geheel overstromd en geen ziel bleef daar in het leven. Te Cheribon was ook eene groote overstroming; vooral door lava en vallende rotsen moet die plaats schrikkelijk geleden hebben. Birtinjong (Buitenzorg?) heeft erg geleden; insgelijks Samarang, Djokjakarta, Sourakarta en Sourabaya.

De duizend tempels te Brambaman zijn zeer beschadigd, deels verwoest. Het koepeldak van den beroemden tempel van Borobodo werd verbrild door vallende rotsen. De stad Samarang werd door lava weggevoerd. Te Zprezwijk (Ryswyk?) staken roodgloeiende rotsen de huizen in brand.

De rivier Jacatana, aan wier oevers Batavia gelegen is, werd zoodanig door lava en puin versperd, dat haar loop gewijzigd werd en zij door de Tygerstraat stroomde in de wateren van de rivier Emerades, die daardoor zwol tot boven het peil der Gastor-batterijen.

Figelenking werd bijna geheel verwoest, en het dak van het paleis van den gouverneur te Batavia bezweek onder den last van eene daarop neergeslingerde massa modder. Honderden vernielde lijken bedekken de lagere landen van Batavia. Het totaal der slachtoffers mag zeker niet lager dan 75,000 geraamd worden.

Dat de uitbarsting op het eiland Krakatao in de straat Sunda, zoo hevig in hare gevolgen is geweest, kan niet wonderlijk voorkomen, als men weet dat het eiland als 't ware den knoop vormde van de vulkanische keten, die zich van Sumatra over Java uitstrekt. Het eiland Java alleen bevat meer vulkanen dan eene landstreek van gelijke uitgestrektheid op den aardbodem. Docter Jung-huhn telde een twaalfal jaren geleden onder de bergen van Java niet minder dan 43 vulkanen, waaronder 28 die nog voortdurend of bij tusschenpozen werkzaam waren. De vreeslijkste uitbarsting op het eiland, had nu ongeveer een eeuw geleden plaats.

Drie bergen bersten toen tegelijkertijd uit, waarvan er twee meer dan 350 mijlen van elkaar gelegen waren, met talrijke vulkanen er tusschen, die toen niet werkten. Bij die gelegenheid werd de hoogste berg, de Papandayang, 7000 voet hoog letterlijk weggeblazen. Op de plaats waar de vulkaan had gestaan, had zich een holte in de bodem gevormd over eene uitgestrektheid van ongeveer 90 vierkante mijlen.

De vulkanische uitbarstingen van den Etna en de Vesuvius en de aardbevingen, die nu en dan in Europa gevoeld worden, zijn maar kinderspel, vergeleken met de omwoelingen die van tijd tot tijd in de eilanden van den Indischen archipel tot aan Japan plaats hebben.

Wanneer er ooit zonder overdrijving, sprake is geweest van samenspanning der elementen, dan is zeker bij zulk een ramp: want bij de ijelike heden van vuur en lava, stikdonkere duisternis, regen van asch en steenen, inwendig gerommel en trillingen van de aardkorst, paart zich dan de vreeselijke verwoesting van hoogen vloed, die de ramp haar toppunt doet bereiken. Van dien aard schijnt de verwoesting op West-Java te zijn geweest, waarvan de telegraaf ons de eerste berichten bracht.

Frankryk.

GRAAF DE CHAMBORD.

Het lijk van graaf de Chambord is zondag morgend naar de statie van Klein-Wolkersdorf overgebracht.

De pastoor van Lauzenkirchen las de laatste gebeden.

De bijzondere trein die de kist bevatte, was ten 2 uren te Wiesner-Neustadt, waar de prior der abdij van Neukloster nog eens het absolvo las.

TE GORITZ.

Don Carlos bevindt zich sedert zaterdag te Goritz. Zijn broeder don Juan is zondag avond aangekomen; hij zal in den stoet de plaats innemen van den hertog van Madrid.

De hertogen van Toskana, Madrid en Bardi zijn sedert zondag morgend aangekomen.

Prins van Turn-en-Taxis zal de keizer bij de plechtigheid vertegenwoordigen.

De kerkvoogd die zal officieren, is Mgr Zorn Tolt, onlangs benoemd tot aartsbisschop van Goritz. De plechtigheid zal plaats hebben, niet in de kerk der Jesuïeten, zooals men eerst dacht, maar in de metropolitaansche kerk die zeer klein is.

De *Corriere di Goriza*, een dagblad van Goritz, stond zondag vol bijzonderheden over graaf de Chambord en dezes degen.

Elke trein brengt deputatien aan met de verschillende gewesten. Zondag alleen kwamen er niet minder dan veertig. Allen hebben prachtige kroonen en bloemtuilen meegebracht.

Toen men te Goritz vernam dat de graaf van Parys niet komen zou en om welke reden, zijn de Franschen aldaar bijgekomen. De eene wilde naar huis keeren, terwijl de anderen tot blijven overhielden. Er werd eindelijk besloten in aller naam eene depeche aan den graaf van Parys te zenden hetgeen ook gedaan werd door den markgraaf van Flers.

Alleen de naaste bloedverwanten vergezelden het stoffelijk overschot, gisteren per exprestrein naar Goritz overgebracht. Eenige personen evenwel, die tijdens het leven van den graaf de Chambord aan diens dienst verbonden waren zonden zich heden morgend naar Goritz begeven.

De stoet bij de begrafenis zal in deze volgorde gevormd zijn: het dienstdoende personeel, alsdan de geestelijkheid en de lijkkosten, daarachter te voet, geleid door den aartsbisschop die den keizer vertegenwoordigt, de rouwdragenden, voorst de fransche aristokratische legitimisten en eindelijk zekere deputatien.

Maar men wil, zou de graaf de Chambord beschikt hebben, dat zijn lichaam voor goed te Goritz zal blijven en nimmer naar Frankryk mag worden overgebracht, zelfs als de monarchie daar zou worden hersteld: « zij hebben mij levend niet gewild » aldus zou de graaf zich hebben uitgelaten « en dood zullen zij mij ook niet noodig hebben. »

De *Agence Havas* zendt dato 5 september de volgende depechen:

Het stoffelijk overschot van graaf de Chambord is om 7 ure 12 te Goritz aangekomen. Prijs van Turn-en-Taxis kwam ten 9 ure en de lijkkost zette zich in beweging.

De lijkwagen was voortgetrokken door 6 peerden en van achter kwamen: de vertegenwoordiger van den keizer, de groothertog van Toscaan, de hertog van Parma, de fransche deputatie, de gouverneur, de militaire en burgerlijke overheid, gilden en deputatien uit Frankryk, met vaandels en kronen.

De kist werd op den katafalk geplaatst. De aartsbisschop Zorn officieerde.

Heden avond ten zeven ure is, het lijk van den graaf van Chambord op plechtige wijze van de Kathedraal naar het Franciscaner klooster overgebracht.

Het is onjuist dat graaf Bardi bij de plechtigheid tegenwoordig was.

Goritz 5 september.

Aan een voet van den katafalk stond eene witte slagmet gulden leliebloemen doorstikt. Men heeft een rechten weg getrokken tusschen de kapel en 't klooster der Franciscanen.

De graaf van Parys heeft in zijne dagelijksche wijze niets van een franschen prius.

Hij heeft tot nu met vrouw en kinderen in bijna volslagen afzondering geleefd op het kasteel En, in Normandie, waar hij eenige werken over staathuishoudkunde en krijgskunst heeft geschreven. Die teruggetrokken houding is echter thans niet meer vol te houden. Of de graaf van Parys wil of niet, hij moet klimmen op het vat van buskruit, dat aan elke Franschen kroonpretendent tot zetel is aangewezen. De graaf van Parys heeft in de samenleving niet het voorbeeld gevolgd van zijnen grootvader die voor de Juli omwenteling nooit een middel verzuimd heeft om zich te Parys populair te maken. Hij, hertog van Orleans, waddelde dikwijls het Palais Royal door, met een

aanmeer en een paar metselaars, om bij al de luiers onmiddellike herstellingen te laten doen als zij dat wenschten, en hij nam zelf de troffel in de hand om te bewijzen hoe het werk gedaan moest worden. Zulke dingen zijn niet te verwachten van den graaf van Parys, het aantal menschen in de trillen in de hoofdstad, die hem ooit van aangezicht tot aangezicht hebben gezien.

Duitschland

SPOORWEGRAMP TE BERLYN 40 SLACHTOFFERS.

Berlyn is in rouw gedompeld. Zondag nacht verdroegen zich eene menigte wandelaars in de statie van de burg Steglitz, om naar Berlyn weer te keeren.

De trein was reeds de statie binnengekomen. De ongeduldige menigte, vrezende dat de plaats zou ontbreken, snelde op de rijtuigen toe, opende deuren, niettegenstaande het streng verbod der beambten.

Op het oogenblik kwam een sneltrein over de eerste lijn aanstroom, waardoor 17 mannen, 48 vrouwen en 4 kinderen in stukken gesneden werden. Slechts 5 personen zijn gekwetst.

Het getal ter op plaats gedode personen belooft 41. Een onderofficier van de artillerie, die erg gewond was, is overleden terwijl men hem naar Berlyn overvoerde. Eene vrouw die zwanger was, is de beide leenen verpletterd. Zij is overleden na in den kraam gekomen te zijn. Het personeel der statie van Steglitz heeft alles gedaan om het schrikkelijk ongeluk te voorkomen. De barrelen waren gesloten en de statieoverste werd bijna verongelukt, terwijl hij de menigte wilde tegenhouden.

De exprestrein van 9 ure 50 die het schrikkelijk ongeluk veroorzaakt had, reed voort in volle vaart. Slechts te Lichtevelde kon de machinist den trein stil houden. De wielen waren vol bloed en stukken menschenvleesch lingen eraan.

Schrikkelijke tooneelen hadden in de compartimenten plaats. De reizigers waren vol schrik; de vrouwen weenden; sommige vielen in bezwijming. De machinist was zoo diep aangedaan, dat hij de reis niet kon voortzetten. Kortom tijd na het ongeluk kwam een anderen sneltrein in tegenovergestelde richting van Berlyn. Men kon dien trein doen stilhouden vooraleer hij in de statie kwam.

De burgemeester van Steglitz heeft zich al de voorwerpen van waarde en het geld op de lijken gevonden, doen afleveren, om in bewaring te brengen. De gekwetsten zijn naar het St Elisabeth-hospitaal gebracht. Op de 41 doden zijn er nog maar 50 herkend.

Politiek overzicht

Een briefwisselaar van het *Journal de Geneve* deelt eenige belangrijke bijzonderheden mede betreffende de zending van generaal-majoor sir E. I. Goldsmith naar Kongo. De heer Goldsmith is door het komitee van onderzoek van onderzochtingen voorzien, krachtens welke hij moet optreden als tegenstander van de Brazza, maar veeleer hem op de meest vriendschappelijke wijze hulp verleenen. In een gesprek dat Stanley gehad heeft met een Europeeschen reiziger die onlangs te Vivi bezocht, verhelede hij zijne koloniatieplannen volstrekt niet en verklaarde stellig dat hij de eenige is die in Kongo eene nieuwe maatschappij kan vestigen.

Stanley heeft alle mogelijke voorzorgen genomen om te worstelen tegen een klimaat dat reeds twee zijner lichtgenooten doodde. De gezondheidsvoorschriften worden strikt nagekomen. De lieden van Stanley moeten zich dagelijks baden en mogen maar op de daartoe bepaalde uren voedsel gebruiken. Thee, bewaarde melk, koffie, hesp in blik, varkens en ossenvleesch, gevogelte en Bordeaux wijn zijn de gewone spijs en drank. Omringd door zijne 200 Zanibarieren, begeleid door een aantal negeropperhoofden, en reizende veeleer als een koning dan een onderzoeker, is Stanley reeds tot Stanley-poel gekomen.

Kardinaal Jacchini heeft, volgens den *Standard* den Paas, een onderhoud gehad over de vraag, welk antwoord het Vatikaan zou geven op missieën te ontvangen mededeeling van den graaf van Parys waarbij deze zich een politieke opvolger van den graaf de Chambord verklaart. Naar men verneemt hebben Leo XIII en zijn sekretaris van staal besloten, zulk eene verklaring mocht zij komen, evenhoudig voor kennisgeving aan te nemen, daar met het geven van antwoord gewacht moet worden, tot dat, tengevolge van den loop der gebeurtenissen, de buitenlandse politiek van den H. Stoel zal zijn vastgesteld.

DE AARDBEVING IN NEDERLANDSCH INDIE.

Londen 4 september. Volgens telegrammen uit Batavia zijn de inlanders zeer verbitterd op de Hollanders, die zij beschuldigen de oorzaak der aardbeving te zijn, door de goddelijke wraak op hen getrokken te hebben, uit hoofde van den oorlog tegen Aitich. Die toestand zou onrustbarend zijn en de Europeanen zouden gevaar loopen van wreake-mingen.